

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 19.2.2002

COM(2002) 89 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΤΖΕΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή	3
2.	Η κοινωνική κατάσταση και η κατάσταση στην απασχόληση	3
3.	Η υλοποίηση της ατζεντας κοινωνικής πολιτικής.....	6
3.1.	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6
3.2.	ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ	13
3.3.	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ	17
3.4.	ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	22
3.5.	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.....	24
3.6.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	26
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	28

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής είναι η πυξίδα της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διαμόρφωσης ενός δραστήριου κράτους πρόνοιας. Αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου που καθόρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα τον Μάρτιο του 2000.

Σκοπός της είναι να ανταποκριθεί στις κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ και να εξασφαλίσει ταυτόχρονα ότι μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως οι νέες ευκαιρίες. Επίκεντρο των προσπαθειών είναι γίνει πράξη ο στόχος της Λισσαβώνας - όπως τελικά διαμορφώθηκε μέσα από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια που ακολούθησαν - με την αποκατάσταση μιας δυναμικής και αμοιβαία επωφελούς αλληλεπίδρασης μεταξύ οικονομικής πολιτικής, κοινωνικής πολιτικής και πολιτικής για την απασχόληση.

Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής πρέπει να ενισχύει την κοινωνική πολιτική ως παραγωγικό συντελεστή αλλά και ως παράγοντα αλληλεγγύης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Η προώθηση της «ποιότητας» είναι σημαντική κινητήρια δύναμη της ατζέντας.

Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισαν τη σημασία που έχει ο ετήσιος πίνακας ελέγχου αποτελεσμάτων, για την παρακολούθηση των εξελίξεων και την επαλήθευση των δεσμεύσεων και της συνεισφοράς των διαφόρων συντελεστών κατά την υλοποίηση της ατζέντας.

Το σημείο αναφοράς για τη μέτρηση της προόδου είναι η ανακοίνωση της Επιτροπής¹ του Ιουνίου του 2000 και οι πολιτικοί προσανατολισμοί που υιοθετήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας τον Δεκέμβριο του 2000. Το παρόν έγγραφο είναι ο δεύτερος πίνακας αποτελεσμάτων για τη μέχρι σήμερα πρόοδο.

Ο παρών πίνακας αποτελεσμάτων συμπληρώνει την ετήσια έκθεση σύνθεσης που υποβάλλεται στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης και αφορά τις ενέργειες που αποτελούν μέρος της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής².

2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η αύξηση της απασχόλησης το 2000 ήταν η μεγαλύτερη της τελευταίας δεκαετίας. Δημιουργήθηκαν σχεδόν 3 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας. Το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε σε 63,2% – δηλαδή αύξηση 1% σε σχέση με το 1999 – αλλά υστερεί ακόμη σχεδόν κατά 4% από τον ενδιάμεσο στόχο της Στοκχόλμης και κατά 7% από το στόχο της Λισσαβώνας για το 2010. Σύμφωνα με τις τρέχουσες εκτιμήσεις, η απασχόληση αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,1% και το ποσοστό απασχόλησης να φτάσει το 64% το 2001.

¹ COM 2000 (379) της 28/06/2000
«Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής»

² Ψήφισμα του ΕΚ της 25/10/2000· συμφωνία του Συμβουλίου της 28/11/2000
COM(2002)14 της 15/01/02

«Ανακοίνωση της Επιτροπής στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης: Η στρατηγική της Λισσαβώνας - Για την επίτευξη της αλλαγής»

Την περίοδο 1998-2000 δημιουργήθηκαν περισσότερες θέσεις πλήρους απασχόλησης από ό,τι θέσεις μερικής απασχόλησης. Οι θέσεις πλήρους απασχόλησης αντιστοιχούν σχεδόν στο 70% των καθαρών θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν το 2000, ενώ το ποσοστό αυτό ήταν 60% το 1999 και 54% το 1998.

Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε από 9,1% σε 8,2% το 2000 και ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 1,5 εκατομμύριο - πρόκειται για τη μεγαλύτερη μείωση της δεκαετίας. Παρ' όλα αυτά ο συνολικός αριθμός των ανέργων παραμένει σε πολύ υψηλό επίπεδο, συγκεκριμένα 14,5 εκατομμύρια. Η μακροχρόνια ανεργία μειώθηκε ταχύτερα από ό,τι η συνολική ανεργία, φθάνοντας στο 3,6%. Για το 2001 το μέσο ποσοστό ανεργίας εκτιμάται σε 7,7% για την ΕΕ-15, ποσοστό που αντιστοιχεί σε μείωση κατά ένα εκατομμύριο σχεδόν του αριθμού των ανέργων, και σε 8,4% για τη ζώνη ευρώ.

Τα αποτελέσματα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας γίνονται εμφανέστερα, ιδίως σε ό,τι αφορά την αυξανόμενη ένταση απασχόλησης της μεγέθυνσης, τη μεγαλύτερη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και έντασης γνώσης - κάτι που αντανακλά τη στροφή προς την οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση - και τη μεγαλύτερη εισροή γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι τομείς υψηλής τεχνολογίας και υψηλής έντασης γνώσης ήταν πρωτοπόροι στο πρόσφατο κύμα δημιουργίας θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας με ποσοστό πάνω από 60% στη συνολική δημιουργία των 10 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας μεταξύ 1995 και 2000. Από την εξέλιξη αυτή ωφελήθηκαν όχι μόνο οι υψηλά ειδικευμένοι εργαζόμενοι αλλά και τα άτομα με μικρή ή μεσαία εξειδίκευση που απασχολούνται στους τομείς αυτούς. Πάνω από 1,6 εκατομμύρια των νέων θέσεων εργασίας κατέλαβαν γυναίκες, των οποίων το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε από 52,8% το 1999 σε 54% το 2000 και εκτιμάται ότι θα φθάσει το 54,7% το 2001.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν διαρθρωτικές αδυναμίες στην απασχόληση για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτούνται συνεχείς και ενισχυμένες προσπάθειες:

- Χαμηλό ποσοστό απασχόλησης για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας: εκτιμάται σε 38,3% το 2001, σε σύγκριση με το στόχο της Στοκχόλμης που είναι 50% για το 2010.
- Σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων: 18% ως προς το ποσοστό απασχόλησης και 14% ως προς τις αμοιβές.
- Υψηλά επίπεδα ανεργίας: περίπου το 8% του εργατικού δυναμικού, από το οποίο το 3,6% είναι μακροχρόνια άνεργοι και άνω του 16% νέοι άνθρωποι.
- Οι διαφορές μεταξύ των περιφερειών παραμένουν πολύ υψηλές σε ό,τι αφορά την απασχόληση και την ανεργία.

Βραχυπρόθεσμα, λαμβάνοντας υπόψη τις ασθενείς οικονομικές προβλέψεις για το 2001 και το 2002³, η οικονομία της ΕΕ δεν φαίνεται να παρέχει το ίδιο υποστηρικτικό περιβάλλον για βελτιώσεις στον τομέα της απασχόλησης. Το βάθος και η διάρκεια της οικονομικής επιβράδυνσης δεν έχουν ακόμα προσδιορισθεί, ούτε ο ακριβής αντίκτυπός τους στην απασχόληση.

³ Οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής 2001-2003 – Ευρωπαϊκή οικονομία· οικονομικές τάσεις αριθ. 10/11-2001)

Στην εισήγησή της⁴ στο άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Γάνδης, τον Οκτώβριο του 2001, η Επιτροπή παρουσίασε ανάλυση της οικονομικής επιβράδυνσης, επισημαίνοντας ότι σε όλες τις σημαντικές περιοχές του κόσμου σημειωνόταν ήδη μια σχετική επιβράδυνση πριν από τα δραματικά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ. Παρά τα γερά της θεμέλια, η ΕΕ δεν κατάφερε να αποφύγει την επιβράδυνση της οποίας οι συνέπειες στην απασχόληση ήταν ήδη αισθητές στο δεύτερο εξάμηνο του 2000 σε ορισμένα κράτη μέλη και σε διαφορετικό βαθμό σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Βαθύτερη ανάλυση πραγματοποιήθηκε στην ετήσια έκθεση σύνθεσης⁵ στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, τονίζοντας τις πολύ διαφορετικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που κυριαρχούσαν τον Μάρτιο του 2000 ή ακόμα και την εποχή που έγινε το περσινό εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Ωστόσο προέκυψαν στοιχεία από τα οποία φαίνεται ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για συγκρατημένη αισιοδοξία σε ό,τι αφορά το βραχύβιο της σημερινής καθοδικής τάσης.

Ωστόσο, κατά τα τέλη του 2001, η οικονομική επιβράδυνση είχε ήδη ανακόψει τη μηνιαία πτώση των ποσοστών ανεργίας. Οι τάσεις αυτές συνιστούν πρόκληση για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, συγκεκριμένα για το πώς οι πολιτικές αυτές μπορούν να βοηθήσουν τους άνεργους να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας και να καταπολεμήσουν τη μακροχρόνια ανεργία. Απαιτούν επίσης δέσμευση για τη συνέχιση της στρατηγικής της Λισσαβώνας με σκοπό την αυξημένη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδίως των γυναικών και των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας.

Σε αντίθεση με τη γενικότερη παραδοχή για τη συνολική βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και της κατάστασης στην απασχόληση πριν από το 2001, η εικόνα που διαμορφώνεται σχετικά με τις τάσεις ως προς τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό είναι ανομοιομορφη μεταξύ κρατών μελών.

Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός εξακολουθούν να υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά η έκταση και η φύση του προβλήματος διαφέρουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ωστόσο, καθώς εξακολουθεί να υφίσταται το πρόβλημα της έλλειψης σύγχρονων και συγκρίσιμων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι δυνατόν να διαμορφωθεί πλήρης εικόνα των πρόσφατων τάσεων. Αυτό συνεπάγεται επίσης ότι είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της περιόδου οικονομικής μεγέθυνσης, στη μείωση της ανεργίας και στην αύξηση της απασχόλησης κατά το δεύτερο ήμισυ της περασμένης δεκαετίας.

Σε ό,τι αφορά την κατανομή του εισοδήματος, τα στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Έρευνα Νοικοκυριών της Κοινότητας, υπό τη μορφή ενός διαρθρωτικού δείκτη που χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση της ετήσιας έκθεσης σύνθεσης, επισημαίνουν σημαντικές ανισότητες στην κατανομή του προσωπικού εισοδήματος. Ο λόγος του ποσοστού 20% με το υψηλότερο εισόδημα προς το 20% με το χαμηλότερο εισόδημά είναι 5,7 για την ΕΕ συνολικά - ένα αριθμητικό στοιχείο που αποκρύπτει μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών⁶.

⁴ COM 2001 (611) της 17/10/2001

«Επισκόπηση της κοινοτικής δράσης μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου και αξιολόγηση του ανδεχόμενου οικονομικού τους αντίκτυπου»

⁵ COM(2002)14 της 15/01/02

«Ανακοίνωση της Επιτροπής στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης: Η στρατηγική της Λισσαβώνας - Για την επίτευξη της αλλαγής»

⁶ Βλ. διαρθρωτικό δείκτη IV.1 - κατανομή του εισοδήματος. Πηγή: SEC(2002)29, παράρτημα 2 στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το υψηλό ακόμα ποσοστό των ατόμων που ζουν με χαμηλό εισόδημα. Περίπου το 18% του πληθυσμού, ή πάνω από 60 εκατομμύρια άνθρωποι, βρίσκονται στο όριο της φτώχειας, διαβιώνοντας κάτω από το όριο του 60% του διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος. Και στο θέμα αυτό υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών καθώς το ποσοστό του πληθυσμού κάτω από το όριο ποικίλλει μεταξύ 8% και 23%⁷.

Εάν δεν υπήρχαν οι εκροές κοινωνικών πόρων - εξαιρουμένων των συντάξεων - το 26% του πληθυσμού της ΕΕ θα ζούσε στη φτώχεια, σε σύγκριση με το τρέχον 18%. Αυτό είναι ένα συγκεκριμένο παράδειγμα που δείχνει ποιος θα ήταν ο αντίκτυπος για την ευρωπαϊκή κοινωνία από την απουσία κοινωνικής πολιτικής⁸. Επιπλέον, για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην κατάσταση των ατόμων που ζουν με χαμηλό εισόδημα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το 9% ή περίπου 30 εκατομμύρια άνθρωποι βρίσκονταν διαρκώς στο όριο της φτώχειας, με διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών από 3% έως και 15%⁹.

3. Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του Ιουνίου 2000 περιείχε στο παράρτημα 1 τις προτάσεις και τις πρωτοβουλίες που σκόπευε να αναλάβει η Επιτροπή, καθώς και το σχετικό χρονοδιάγραμμα. Έχουν δρομολογηθεί όλες οι πρωτοβουλίες που εξαγγέλθηκαν για το 2000 και το 2001 και βρίσκονται σε καλό δρόμο οι προετοιμασίες για τα σημαντικότερα θέματα - όπως η σε βάθος επανεξέταση του ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και η νέα στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια. Έχουν συνεπώς γίνει τα αναγκαία πρώτα βήματα. Ορισμένες πρωτοβουλίες οδήγησαν στη λήψη αποφάσεων ενώ άλλες βρίσκονται στο στάδιο των διαπραγματεύσεων.

Το παρόν έγγραφο δεν περιορίζεται σε μια λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που δρομολόγησε η Επιτροπή αλλά παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των μέτρων και των επιτευγμάτων αναφέροντας, όπου ενδείκνυται, το ρόλο των διαφόρων συντελεστών. Ωστόσο, εάν ληφθεί υπόψη ότι η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής βρίσκεται ακόμη σε μάλλον πρώιμο στάδιο υλοποίησης, κατά το οποίο οι νέες πρωτοβουλίες προτείνονται και διαβιβάζονται προς τα άλλα θεσμικά όργανα και ενδιαφερόμενα μέρη, αυτά τα νέα μέτρα αποτελούν σημαντικό μέρος του πίνακα ελέγχου των αποτελεσμάτων.

Η δομή της επισκόπησης αυτής ακολουθεί τους πολιτικούς προσανατολισμούς για την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, όπως συμφωνήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας.

3.1. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Να αυξηθεί η απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και να καταπολεμηθεί η μακροχρόνια ανεργία

⁷ Βλ. διαρθρωτικό δείκτη IV.2.2 - ποσοστό φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Πηγή: βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

⁸ Βλ. διαρθρωτικό δείκτη IV.2.1 - ποσοστό φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Πηγή: βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

⁹ Βλ. διαρθρωτικό δείκτη IV.3 - "εμμονή της φτώχειας". Πηγή: βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας έθεσε ως υψηλή προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη μετάβαση στην πλήρη απασχόληση¹⁰. Ο επιταχυνόμενος ρυθμός υλοποίησης της ατζέντας της Λισσαβώνας, με επίκεντρο τις περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, εντάθηκε με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης όπου οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συμπλήρωσαν τους στόχους της Λισσαβώνας με ενδιαμέσους ποσοτικούς στόχους για το 2005 καθώς και με έναν ειδικό στόχο για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας¹¹. Ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να καθορίσουν κοινές προσεγγίσεις και δείκτες για την ποιότητα στην εργασία. Τους ζητήθηκε επίσης να λάβουν διάφορες πρωτοβουλίες υπέρ των δεξιοτήτων και της κινητικότητας. Εκλήθησαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή να υποβάλλουν κοινή έκθεση για τους τρόπους αύξησης της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και την προώθηση της παράτασης του επαγγελματικού βίου.

Ποιότητα στην εργασία

Η ποσότητα στην εργασία δεν πρέπει να είναι ασυμβίβαστη με την ποιότητα στην εργασία. Συγκεκριμένα, επιλογή της ΕΕ είναι να ενισχυθεί η ποιότητα στην εργασία ως συμβολή στην αύξηση της απασχόλησης. Αυτό όχι μόνο κατέστη σαφές στη Λισσαβώνα - «περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας» - και στους πολιτικούς προσανατολισμούς της Στοκχόλμης, αλλά διατυπώθηκε επίσης ρητά και στην ατζέντα κοινωνικής πολιτικής. Μια συγκεκριμένη πρόταση για την προώθηση του ζητήματος της ποιότητας στην εργασία υποβλήθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής τον Ιούνιο σχετικά με την επένδυση στην ποιότητα και ενσωματώνεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση του 2002.

Βάσει της έκθεσης που συνέταξε η επιτροπή απασχόλησης, το Συμβούλιο συμφώνησε επί όλων των βασικών συνιστωσών της ποιότητας και των συνοδευτικών γενικών δεικτών, καθώς και επί ειδικών δεικτών που θα επιτρέψουν την παρακολούθηση των αλλαγών και τη μέτρηση της προόδου. Ωστόσο απαιτείται περισσότερη δουλειά. Το πρόγραμμα κοινωνικο-οικονομικής έρευνας, που ενθαρρύνει και υποστηρίζει την έρευνα για περαιτέρω κατάρτιση δεικτών με σκοπό τη μέτρηση της ποιότητας στην εργασία, θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο σημείο αυτό.

- Ανακοίνωση για την επένδυση στην ποιότητα¹²
- Στόχοι για την ποιότητα που ενσωματώθηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για το 2002
- Δείκτες για την ποιότητα που εγκρίθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν

Ενίσχυση και συνέχιση της συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση

Η Επιτροπή πρότεινε μια νέα δέσμη μέτρων για την απασχόληση στις 12 Σεπτεμβρίου 2001, η οποία, ύστερα από τις διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των

¹⁰ Συμφωνηθέντες στόχοι στη Λισσαβώνα: να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης ώστε να έχει προσεγγίσει το 70% έως το 2010 και να αυξηθεί ο αριθμός των εργαζόμενων γυναικών σε 60% έως το 2010, με ταυτόχρονη συνεκτίμηση των διαφορετικών αφετηριών των κρατών μελών.

¹¹ Καθορίστηκε ως κοινοτικός στόχος για συνολικό ποσοστό απασχόλησης το 67% και το 57% για την απασχόληση των γυναικών έως το 2005. Αποφασίστηκε επίσης να τεθεί ως στόχος για το 2010 ποσοστό απασχόλησης για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (55-64 ετών) το 50%.

¹² COM(2001)313 της 20/06/2001

«Πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική: ένα πλαίσιο για την επένδυση στην ποιότητα»
Ψήφισμα του ΕΚ της 29/11/2001· Συμφωνία του Συμβουλίου της 03/12/2001

Περιφερειών και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 3 Δεκεμβρίου και υποβλήθηκε στη σύνοδο κορυφής του Λάακεν.

Από την ανάλυση των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση, η οποία περιέχεται στην κοινή έκθεση για την απασχόληση του 2001, διαπιστώνεται ότι έχει πραγματοποιηθεί γενικά ουσιαστική πρόοδος παρά το ότι παραμένουν ορισμένα διαρθρωτικά προβλήματα. Η αξιολόγηση των επιδόσεων στον τομέα της απασχόλησης και η αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί, σε συνδυασμό με μια λιγότερο ευνοϊκή οικονομική προοπτική, δείχνουν ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των αγορών εργασίας πρέπει να συνεχισθούν χωρίς υποχωρήσεις.

Αναφορικά με τους τέσσερις άξονες της στρατηγικής για την απασχόληση, ο συνδυασμός πολιτικών (policy mix)¹³ κλίνει υπέρ των δράσεων που εμπίπτουν στον άξονα «απασχολησιμότητα», ενώ ακολουθεί ο άξονας «ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος». Οι δράσεις που εμπίπτουν στον άξονα «προσαρμοστικότητα» και «ίσες ευκαιρίες» παραμένουν σχετικά περιορισμένες. Παρ' όλο που έχουν αναπτυχθεί συμπράξεις μεταξύ των δημόσιων αρχών και των κοινωνικών εταίρων, δεν είναι πάντοτε εύκολο να προσδιορισθεί επακριβώς η συγκεκριμένη συμβολή των κοινωνικών εταίρων. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τον άξονα «προσαρμοστικότητα».

Σαφής πρόοδος έχει επιτευχθεί σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της *διά βίου μάθησης* η οποία τώρα αποτελεί πολιτική προτεραιότητα για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στα μισά περίπου κράτη μέλη έχουν σχεδιασθεί ολοκληρωμένες στρατηγικές για τη *διά βίου μάθηση* αλλά οι στρατηγικές αυτές παραμένουν ακόμα σε πρώιμο στάδιο σε ό,τι αφορά την υλοποίηση. Ένα πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι ότι λίγα κράτη μέλη έχουν θέσει στόχους για αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό ή για τη συμμετοχή σε περαιτέρω κατάρτιση.

Η πρόοδος στον τομέα των μεταρρυθμίσεων των συστημάτων παροχών και κινήτρων αποδεικνύεται συχνά ανεπαρκής για την προώθηση της συμμετοχής και η αλληλεπίδραση μεταξύ των συστημάτων φόρων και των συστημάτων παροχών απαιτεί μεγαλύτερη προσοχή.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές απουσιάζει στα περισσότερα κράτη μέλη. Είναι περιορισμένα τα μέτρα για τη μείωση των μεγάλων διαφορών που παραμένουν μεταξύ των φύλων σε ό,τι αφορά τις αμοιβές και είναι πολύ λίγες νέες πρωτοβουλίες για την προώθηση των γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι υπηρεσίες παιδικής μέριμνας παραμένουν ανεπαρκείς σε πολλά κράτη μέλη και δεν έχει χαραχθεί σαφής προσέγγιση για το ζήτημα της φροντίδας των ηλικιωμένων ή άλλων εξαρτώμενων μελών της οικογένειας.

Σε ό,τι αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για το 2002, η Επιτροπή υποστηριζόμενη και από τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, επέλεξε να εξασφαλίσει τη συνέχεια για το έτος 2002, ενόψει των ουσιαστικών αλλαγών που έγιναν το 2001 αλλά και της σε βάθος επανεξέτασης που σχεδιάζεται για το 2002. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές ενσωματώνουν τους νέους στόχους που ετέθησαν για την απασχόληση στη Στοκχόλμη, καθώς και ένα νέο διακριτό οριζόντιο στόχο που αφορά την ποιότητα στην εργασία.

¹³ Στο πλαίσιο της υλοποίησης των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, ο όρος «policy mix» αναφέρεται στην ισορροπία που πρέπει να επιτυγχάνεται μεταξύ των τεσσάρων αξόνων των κατευθυντήριων γραμμών.

Επιπλέον, η Επιτροπή απηύθυνε στα κράτη μέλη ένα σύνολο συστάσεων για την απασχόληση.

Ουσιαστικό έργο ξεκίνησε το 2001, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές, για μια αξιολόγηση της στρατηγικής για την απασχόληση, ενόψει της προετοιμασίας της πενταετούς επανεξέτασης που θα γίνει το 2002.

Πρόοδος έχει επίσης επιτευχθεί σε ό,τι αφορά την έκδοση απόφασης για κοινοτικά μέτρα που θα αφορούν τα κίνητρα στον τομέα της απασχόλησης. Το Συμβούλιο διατύπωσε κοινή θέση για το ζήτημα αυτό τον Ιούνιο του 2001, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αναμένεται να επιτευχθεί σύντομα συμφωνία για το πρόγραμμα δράσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η στρατηγική για την απασχόληση αναπτύσσεται σε σχέση με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομική πολιτική και η πολιτική για την απασχόληση ενισχύονται αμοιβαία.

Σημαντικά μέτρα

- Έγκριση της κοινής έκθεσης για την απασχόληση 2001, των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση για το 2002 και των συστάσεων για την πολιτική απασχόλησης¹⁴
- Πρόγραμμα δράσης για τα μέτρα ενθάρρυνσης στον τομέα της απασχόλησης (κοινή θέση τον Ιούνιο – δεύτερη ανάγνωση του ΕΚ)¹⁵

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

Όπως αναφέρθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο υποστηρίζει και συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών που αφορούν την ανάπτυξη των αγορών εργασίας τους και του ανθρώπινου δυναμικού τους, ιδίως στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση. Μια επισκόπηση των προγραμμάτων που θεσπίστηκαν το 2000 δείχνει ότι πάνω από το μισό της ενίσχυσης για την περίοδο προγραμματισμού 2000-06 θα διοχετευθεί στον άξονα «απασχολησιμότητα», ιδίως για την προώθηση ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και την πρόληψη της ανεργίας. Ένα σημαντικό μέρος της ενίσχυσης αυτής θα δοθεί για την προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού και την ανάπτυξη εννοιών σχετικών με τη διά βίου μάθηση. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

¹⁴ COM (2001)438 της 12/09/2001
«Σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση 2001»
Ψήφισμα του ΕΚ της 24/10/2001· επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 03/12/2001·
COM (2001)511 της 12/09/2001
«Πρόταση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής των κρατών μελών για την απασχόληση το 2002»
Ψήφισμα ΕΚ της 29/11/2001· Συμφωνία του Συμβουλίου στις 03/12/2001· και
COM (2001)512 της 12/09/2001
«Σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση»
Συμφωνία του Συμβουλίου στις 03/12/2001

¹⁵ COM(2000)459 της 20/07/2000
'Μέτρα ενθάρρυνσης στον τομέα της απασχόλησης'
Συμβούλιο: υιοθέτηση κοινής θέσης στις 25/06/2001· ΕΚ C/2001/301/14 (26/10/2001)
2η ανάγνωση του ΕΚ 23/10/2001

προωθεί επίσης δραστηριότητες που απευθύνονται στις ΜΜΕ και ευνοεί τη δημιουργία επιχειρήσεων στο πρώτα βήματά τους και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών. Τέλος, και επιπροσθέτως της ένταξης της διάστασης του φύλου σε όλες τις χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες, σχεδιάζονται συγκεκριμένες ενέργειες για τη βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η υλοποίηση των προγραμμάτων πρέπει να γίνεται με τρόπο ευέλικτο από τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες συνθήκες υπό τις οποίες διεξάγεται η στρατηγική για την απασχόληση. Μία χώρα έχει καθιερώσει τη συνεχή παρακολούθηση της συνέπειας μεταξύ των εθνικών σχεδίων δράσης και των προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να υιοθετηθεί και από άλλα κράτη μέλη στο πλαίσιο των διεργασιών παρακολούθησης που προβλέπονται στο νέο κανονισμό για τα Διαρθρωτικά Ταμεία¹⁶.

Σημαντικά μέτρα

- Συμφωνία με τα κράτη μέλη για τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης και άλλα έγγραφα προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
- Έγκριση 17 Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για το EQUAL

Η τοπική και περιφερειακή διάσταση της στρατηγικής για την απασχόληση

Στο πλαίσιο της νέας και βελτιωμένης διακυβέρνησης, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προαγωγή της περιφερειακής και τοπικής διάστασης της πολιτικής για την απασχόληση. Παρ' όλο που ο συνολικός σχεδιασμός της στρατηγικής για την απασχόληση αποφασίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διατύπωσή της και η επιτυχής υλοποίησή της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους τοπικούς συντελεστές. Αυτό απαιτεί την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων, καθώς και την ενεργό υποστήριξη των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Ο λόγος για τον οποίον τονίζεται η διάσταση αυτή είναι να εξασφαλιστεί ότι ο πλούτος των εμπειριών και της εμπειρογνομosύνης, σε αυτά τα επίπεδα, μπορεί να αποτελέσει κοινό κτήμα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή πρότεινε τη διάδοση των καλύτερων πρακτικών εντός και μεταξύ των κρατών μελών. Πρότεινε επίσης την ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών για την απασχόληση, σε συνάφεια με τα εθνικά σχέδια δράσης και βάσει των προτεραιοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

Σημαντικά μέτρα

- Ανακοίνωση για την τοπική δράση για την απασχόληση - η τοπική διάσταση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση¹⁷
- Ανακοίνωση για ενδυνάμωση της τοπικής διάστασης της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση¹⁸

¹⁶ Κανονισμός 1260/1999, άρθρο 36.

¹⁷ COM(2000)196 της 07/04/2000

«Τοπική δράση για την απασχόληση. Η τοπική διάσταση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση»

Ψήφισμα του ΕΚ της 30/11/2000· ΕΕ C/2001/228/128 (13/08/2001)

¹⁸ COM(2001)629 της 07/11/2001

- Πρόσκληση υποβολής προτάσεων δυνάμει του άρθρου 6 ΕΚΤ για την ενίσχυση σχεδίων με σκοπό την ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών για την απασχόληση¹⁹

Η κοινωνική διάσταση και η σχετική με την απασχόληση διάσταση της κοινωνίας των πληροφοριών

Η ομαλή μετάβαση σε μια οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση αποτελεί κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Η κοινωνική διάσταση και η σχετική με την απασχόληση διάσταση αποτέλεσαν το αντικείμενο μιας έκθεσης συγκριτικής αξιολόγησης, η οποία υπογραμμίζει τον ταχύτατα αυξανόμενο αντίκτυπο των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), της κατάρτισης και της οργάνωσης της εργασίας. Επιπλέον έχει δρομολογηθεί ένα σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση (elearning), με απώτερο σκοπό την εκπαίδευση του μέλλοντος.

Η πιστοποίηση των γνώσεων στον τομέα της πληροφορικής, μια συνιστώσα της πρωτοβουλίας e-Europe, εξετάστηκε από την ομάδα υψηλού επιπέδου για την κοινωνική διάσταση και τη σχετική με την απασχόληση διάσταση της κοινωνίας των πληροφοριών· η ομάδα αυτή εξετάζει το ενδεχόμενο της καθιέρωσης ενός ευρωπαϊκού πιστοποιητικού ικανότητας χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και ζητά η μελλοντική κατεύθυνση ενός ευρωπαϊκού διπλώματος για τις βασικές δεξιότητες στην πληροφορική να ενταχθεί στο "σχέδιο δράσης elearning".

Σημαντικά μέτρα

- Ανακοίνωση eEurope 2002 – Συνέπειες και προτεραιότητες²⁰
- Έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης σχετικά με «τις στρατηγικές για την απασχόληση στην κοινωνία των πληροφοριών»²¹
- Ανακοίνωση για το σχέδιο δράσης elearning²²

Κινητικότητα

Μια Ευρώπη που θα βασίζεται στη γνώση απαιτεί επίσης νέες πρωτοβουλίες για τη διευκόλυνση της κινητικότητας, ιδίως των διδασκόντων, των ερευνητών, των εκπαιδευτών και των μαθητευόμενων. Αυτές οι στοχευόμενες ομάδες αποτέλεσαν το αντικείμενο σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Ιουλίου 2001²³. Η

¹⁹ «Ενδυνάμωση της τοπικής διάστασης της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση»
EE C 306 της 31.10.2001

²⁰ COM(2001)140 της 13/03/2001
«eEurope 2000 – Συνέπειες και προτεραιότητες - Ανακοίνωση της Επιτροπής στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001»
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 08/10/2001· EE C/2001/292/6 (18/10/2001)
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 06/12/2001

²¹ SEC(2001)222 της 07/02/2001
Έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης για τις "Στρατηγικές για θέσεις εργασίας στην κοινωνία της πληροφορίας"

²² COM(2001)172 της 28/03/2001
«Σχέδιο δράσης elearning - να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο»
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 13/07/2001· EE C/2001/204/3 (20/07/2001)

²³ COM(1999)708 της 21/01/2000

Επιτροπή εξέδωσε επίσης ανακοίνωση σχετικά με μια στρατηγική κινητικότητα για τον ευρωπαϊκό χώρο της έρευνας²⁴. Στα τέλη του Φεβρουαρίου του 2001 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τις νέες ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, ανοιχτές σε όλους και με πρόσβαση από όλους²⁵. Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην άρση των εμποδίων στην κινητικότητα και στην βελτίωση του επιπέδου των προσόντων του εργατικού δυναμικού στην Ευρώπη, σε όλα τα επίπεδα. Είχε ως αποτέλεσμα τη συγκρότηση μιας ομάδας έργου για τις δεξιότητες και την κινητικότητα, η έκθεση της οποίας θα συμβάλλει στην κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης για την κινητικότητα που προβλέπεται για τις αρχές του 2002. Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, υποβλήθηκε επίσης ένα πρόγραμμα εργασίας για τους συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης²⁶.

Τα μέτρα αυτά για την απασχόληση έπρεπε να συνοδεύονται από συγκεκριμένες ενέργειες για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Το Συμβούλιο σημείωσε πρόοδο σε ό,τι αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, εγκρίνοντας ορισμένες παραμέτρους για τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71. Σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση των πρόσθετων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγκροτήθηκε επιτροπή τον Ιούλιο του 2001 η οποία εξετάζει τις επικουρικές συντάξεις²⁷.

Σημαντικά μέτρα

- Δημιουργία μιας ομάδας έργου για τις δεξιότητες και την κινητικότητα - η έκθεση που υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2001 θα συμβάλλει στην κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης για την κινητικότητα το οποίο προβλέπεται για τις αρχές του 2002²⁸
- Ανακοίνωση για τη διά βίου μάθηση²⁹
- Έγκριση των παραμέτρων για τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού 1408/71 σχετικά με το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης³⁰

«Περί της κινητικότητας στην κοινότητα των σπουδαστών, των επιμορφωνόμενων ατόμων, των νέων εθελοντών, των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών»
Υπεγράφη από το ΕΚ και το Συμβούλιο στις 10/07/2001·
EE L/2001/215/30 (09/08/2001)

²⁴ COM(2001)331 της 20/06/2001
«Μια στρατηγική κινητικότητα για τον ευρωπαϊκό χώρο της έρευνας»
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 10/12/2001

²⁵ COM(2001)116 της 28/02/2001
«Νέες ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, ανοιχτές σε όλους και με πρόσβαση από όλους»
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 13/07/2001
EE C/2001/204/1 (20/07/2001)

²⁶ COM(2001)501 της 07/09/2001
Ανακοίνωση της Επιτροπής - Σχέδιο αναλυτικού προγράμματος εργασίας σε συνέχεια της έκθεσης περί των συγκεκριμένων στόχων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης

²⁷ C(2001)1775 της 02/07/2001
«Απόφαση της Επιτροπής της 09/07/2001 σχετικά με τη σύσταση επιτροπής στον τομέα των επικουρικών συντάξεων»
EE L/2001/196/26 (20/07/2001)

²⁸ Δημιουργία ομάδας έργου για τις δεξιότητες και την κινητικότητα, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης και την ανακοίνωση της Επιτροπής

²⁹ COM(2001)678 της 21/11/2001
«Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης»

³⁰ COM(1998)779 της 21/12/1998

3.2. ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

Για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εργαζομένων στη διαχείριση των αλλαγών

Το σημαντικότερο επίτευγμα το 2001 ήταν η τελική συμφωνία του Συμβουλίου για έναν κανονισμό με τον οποίο θεσπίζεται το καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρείας και για μια οδηγία για τη συμμετοχή των εργαζομένων σε τέτοιου είδους εταιρείες. Θα συμβάλλει σημαντικά στη διευκόλυνση των επιχειρήσεων ώστε να επωφελούνται καλύτερα από την εσωτερική αγορά, διότι θα βελτιώσει πτυχές που αφορούν την οργάνωση και τη διαχείριση. Εξαλείφθηκε ένα σημαντικό εμπόδιο σε ό,τι αφορά τους διάφορους κανόνες και τις διαφορετικές διαδικασίες για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επετεύχθη συμφωνία επί συγκεκριμένων κανόνων για τη συμμετοχή των εργαζομένων σε αυτό το νέο είδος εταιρειών.

Επιπλέον, εκδόθηκε οδηγία του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη θέσπιση γενικού πλαισίου σχετικά με την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Επίσης το 2001 έγινε η κωδικοποίηση της οδηγίας του 1977 και του 1988 για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων³¹

Σημαντικά μέτρα

- Καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρείας και οδηγία για τη συμμετοχή των εργαζομένων (επιτεύχθηκε συμφωνία)³²
- Οδηγία για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς (επιτεύχθηκε συμφωνία)³³
- Ενίσχυση, δυνάμει του άρθρου 6 του ΕΚΤ, 35 καινοτομικών μέτρων σχετικά με την προσαρμογή στη νέα οικονομία στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου³⁴

³¹ «Πρόταση κανονισμού για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης: παράμετροι για τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71. Συμπεράσματα του Συμβουλίου (Απασχόληση και Κοινωνική Πολιτική) της 03/12/2001 COM(2000)259

«Προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων»

Γνώμη του ΕΚ σε 1η ανάγνωση στις 15/10/2000· συμφωνία του Συμβουλίου: οδηγία 2001 L0023 της 12/03/2001 EE L/2001/82/16 (22/03/2001)

³² COM(1989)268 της 24/08/1989

«Κανονισμός περί του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρείας (268-1)» και «οδηγία για τη συμπλήρωση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρείας όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων (268-2)»

Γνώμη του ΕΚ σε μία μόνη ανάγνωση της 04/09/2001· Επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 08/10/2001 EE L/2001/294/1 (κανονισμός) και /22 (οδηγία) (10/11/2001)

³³ COM(1998)612 της 11/11/1998

«Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί της θέσπισης ενός γενικού πλαισίου για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς μέσα την Ευρωπαϊκή Κοινότητα». Υιοθέτηση κοινής θέσης του Συμβουλίου στις 23/07/2001· 2η δεύτερη ανάγνωση του ΕΚ στις 23/10/2001

Συμφωνία στις 03/12/2001· επίσημη έκδοση τον Ιανουάριο του 2002

³⁴ Ο κατάλογος των πρωτοβουλιών αυτών βρίσκεται στην εξής διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/tender_en.htm (reference VP/2001/005)

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Η υγεία και ασφάλεια στην εργασία είναι βασική συνιστώσα της ποιότητας στην εργασία και συμβάλλει στη διαμόρφωση ομοιόμορφου περιβάλλοντος για τη λειτουργία των επιχειρήσεων στην ΕΕ, αφού εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με ένα ομοιόμορφο ελάχιστο σύνολο προτύπων. Τα πρότυπα αυτά παρέχουν ασφάλεια για τους εργαζομένους ενώ ταυτόχρονα βοηθούν τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος που προκύπτει από τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, μέσω της πρόληψης.

Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας και διαμορφώνουν ένα ομοιόμορφο πεδίο λειτουργίας συνεπάγεται μια σειρά νομοθετικών μέτρων.

Οι νομοθετικές εργασίες επικεντρώθηκαν σε τέσσερα ζητήματα: ικρίωματα, αμίαντος, κραδασμοί και θόρυβος. Επιπλέον ζητήθηκε η γνώμη των κοινωνικών εταίρων για την υγεία και την ασφάλεια των αυτοαπασχολούμενων.

Πρόοδος έχει συντελεσθεί σε ό,τι αφορά τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων τα τελευταία χρόνια και ο συνολικός αριθμός των σοβαρών ατυχημάτων έχει μειωθεί από τα μέσα της δεκαετίας του '90, αν και όχι σε όλη την Ένωση. Η συνολική μείωση των ατυχημάτων κατά 10% σχεδόν την περίοδο 1994-1998, φανερώνει ποια είναι τα οφέλη από τα προληπτικά μέτρα και τα πρότυπα για την υγεία και την ασφάλεια.

Ωστόσο, τα υψηλά ποσοστά επίπτωσης των ατυχημάτων στην εργασία συνεπάγονται ακόμα πολύ μεγάλο κόστος για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης: σχεδόν 148 εργάσιμες ημέρες χάθηκαν το 1998 και το 1999 λόγω τέτοιων ατυχημάτων. Το 1998 η επίπτωση των σοβαρών ατυχημάτων στην εργασία μειώθηκε σε 4.089 ανά 100.000 εργαζομένους - 4,7 εκατομμύρια περίπου συνολικά. Το 1998 συνέβησαν επίσης 5476 θανατηφόρα ατυχήματα στο χώρο εργασίας³⁵. Αυτό το αριθμητικό στοιχείο αποκαλύπτει την ανεπάρκεια των σημερινών πρακτικών για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και συνεπώς το κόστος μη κοινωνικής πολιτικής για τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους.

Σημασία έχουν και οι διαφορές στην τομεακή σύνθεση της οικονομίας και των επαγγελματικών κατηγοριών. Η επίπτωση των ατυχημάτων κατά την εργασία είναι μεγαλύτερη του μέσου όρου στους τομείς της αλιείας (2,4), της γεωργίας (1,3), των κατασκευών (1,4) και των μεταφορών (1,1) και πλήττει ιδίως άνδρες που δεν έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι υπερτερούν στους τομείς αυτούς³⁶.

Επιπλέον, το ταχύτατα μεταβαλλόμενο περιβάλλον της εργασίας που επιβάλλει νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας μαζί με αυξημένους εργασιακούς ρυθμούς δημιουργεί νέα προβλήματα και απαιτεί νέες λύσεις. Εμφανίζονται νέα είδη κινδύνων που συνδέονται με νέα προβλήματα υγείας όπως οι μυοσκελετικές διαταραχές και οι αποκαλούμενες ψυχοκοινωνικές παθήσεις όπως το στρες, η κατάθλιψη και το άγχος που αναλογούν στο 26% των περιπτώσεων απουσίας από την εργασία για πάνω από δύο εβδομάδες³⁷.

³⁵ Εργατικά ατυχήματα στην ΕΕ για την περίοδο 1998-1999. Πηγή: statistics in focus. Πληθυσμός και κοινωνικές συνθήκες (16-2001).

³⁶ Πηγή: βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

³⁷ Προβλήματα υγείας σχετιζόμενα με την εργασία, στην ΕΕ την περίοδο 1998-1999. Πηγή: EUROSTAT statistics in focus. Πληθυσμός και κοινωνικές συνθήκες (17-2001)

Ενόψει της προετοιμασίας της νέας στρατηγικής για την υγεία και την ασφάλεια που προβλέπεται να είναι έτοιμη στις αρχές του 2002, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διατύπωσε μια διερευνητική γνώμη. Η έκθεση αυτή – που συντάχθηκε από κοινού από εκπροσώπους των εργοδοτών, των εργαζομένων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών - παρέχει τη βάση για τη νέα στρατηγική προτείνοντας τρόπους για να ανταποκριθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση σε παλιούς και νέους κινδύνους στον εργασιακό χώρο και διερευνά τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα όργανα σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορούν να συνδυάσουν τις εργασίες τους για τη βελτίωση των προτύπων και των πρακτικών σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σημαντικά μέτρα

- Οδηγία για τα ικρίωματα (εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2001)³⁸
- Υγεία και ασφάλεια για τους αυτοαπασχολούμενους – δεύτερο στάδιο διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους (Ιούνιος 2001)³⁹
- Οδηγία για τους κραδασμούς (κοινή θέση Ιούνιος 2001 // δεύτερη ανάγνωση ΕΚ τον Οκτώβριο)⁴⁰
- Οδηγία για το θόρυβο (κοινή θέση Οκτώβριος 2001)⁴¹
- Οδηγία για τον αμιάντο (πρόταση της Επιτροπής – Ιούλιος 2001)⁴²
- Έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας της ΟΚΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία στο χώρο εργασίας⁴³

³⁸ COM(1998)678 της 27/11/1998
«Ελάχιστες απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας για τη χρησιμοποίηση από τους εργαζομένους προσωρινών εξοπλισμών εργασίας»
Υπογραφή ΕΚ και Συμβουλίου στις 27/06/2001
EE L/2001/195/46 (19/07/2001)

³⁹ C(2001)1535 της 07/06/2001
«Η προστασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία των αυτοαπασχολούμενων· έγκριση της διαβίβασης στους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο για διαβούλευση»

⁴⁰ COM(1992)560 της 23/12/1992
«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αφορούν την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους οφειλόμενους στους φυσικούς παράγοντες (κραδασμοί)»
Υιοθέτηση κοινής θέσης από το Συμβούλιο στις 25/06/2001
EE C/2001/301/1 (26/10/2001)
Γνώμη του ΕΚ σε δεύτερη ανάγνωση στις 23/10/2001

⁴¹ COM(1992)560
«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αφορούν την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους οφειλόμενους στους φυσικούς παράγοντες (θόρυβος)»
Υιοθέτηση κοινής θέσης από το Συμβούλιο στις 29/10/2001

⁴² COM(2001)417 της 20/07/2001
«Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας»

⁴³ CES(2001)937 της 11/07/2001
«Αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διατύπωση από την επιτροπή διερευνητικής γνώμης ενόψει ανακοίνωσης της Επιτροπής για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία»

Εργασιακό περιβάλλον και εργασιακές σχέσεις

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο της Αλλαγής ιδρύθηκε το 2001. Καθήκον του είναι η συγκέντρωση και η διάδοση πληροφοριών για διάφορες πτυχές οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών που απορρέουν από μεταστροφή των τάσεων στον τομέα των τεχνολογιών, της οργάνωσης της εργασίας, της παραγωγής και των επιχειρησιακών μοντέλων αλλά και των εργασιακών πρακτικών.

Επίσης συγκροτήθηκε μια ομάδα υψηλού επιπέδου για τις εργασιακές σχέσεις. Οι εργασίες της επικεντρώνονται στις βασικότερες προκλήσεις για τις εργασιακές σχέσεις σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον και αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στη μελλοντική διεύρυνση. Η ομάδα αυτή θα υποβάλει έκθεση στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης μαζί με ορισμένες προτάσεις που θα βοηθήσουν τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων στην Ευρώπη, ιδίως τους κοινωνικούς εταίρους, να συμβάλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση των διεργασιών για τη διαχείριση των αλλαγών. Οι κοινωνικοί εταίροι εξέτασαν, σε δύο στάδια διαβουλεύσεων, τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των εργασιακών σχέσεων και έχουν επίσης ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για την τηλεργασία, με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας που θα υλοποιηθεί από τα εθνικά μέλη τους, σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Οι κατευθυντήριες γραμμές για το ζήτημα αυτό έχουν ήδη συμφωνηθεί στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (Φεβρουάριος 2001) και του εμπορίου (Απρίλιος 2001).

Σε ό,τι αφορά την προσωρινή εργασία μέσω πρακτορείων, οι διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων δεν οδήγησαν σε συμφωνία. Η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις αρχές του 2002, λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα των συζητήσεων των κοινωνικών εταίρων και ιδίως τις πτυχές εκείνες για τις οποίες είχε εκδηλωθεί κάποια συναίνεση. Θα λάβει επίσης υπόψη την κοινή δήλωση του Οκτωβρίου του 2001 που διατύπωσαν οι τομεακοί κοινωνικοί εταίροι για την προσωρινή εργασία μέσω πρακτορείου.

Το Αύγουστο του 2001, η Επιτροπή δρομολόγησε το πρώτο στάδιο των διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους για την προστασία των δεδομένων των εργαζομένων.

Επιπλέον καλούνται οι κοινωνικοί εταίροι να συμβάλουν στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, ιδίως στον άξονα «προσαρμοστικότητα».

Η επαγγελματική κατάρτιση έχει ουσιαστικό ρόλο στο σημείο αυτό. Οι κοινωνικοί εταίροι, σε διεπαγγελματικό επίπεδο, ετοιμάζουν επί του παρόντος κοινή έκθεση για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης η οποία θα εστιάζεται σε ορισμένες ενέργειες-κλειδιά, όπως ο προσδιορισμός και η πρόβλεψη των αναγκών στον τομέα των προσόντων· η αναγνώριση και η επικύρωση των προσόντων· η ενημέρωση, η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών και προσανατολισμού· και η κινητοποίηση πόρων. Η πρόθεση είναι να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις για το ζήτημα αυτό.

Επίσης, σε τομεακό επίπεδο, οι κοινωνικοί εταίροι ασχολούνται με την επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως μέσω συγκεκριμένων κοινών σχεδίων.

Στο νομοθετικό πεδίο έχει συντελεσθεί πρόοδος με την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία που τροποποιεί την οδηγία 80/987/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη. Η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εγκρίθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2001 και το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία για κοινή θέση στις 3 Δεκεμβρίου 2001. Για να προετοιμάσει την ανακοίνωση και το σχέδιο δράσης σχετικά με την οικονομική συμμετοχή των

εργαζομένων και για να διευκολύνει την ευρύτερη δυνατή διαβούλευση για το ζήτημα αυτό, η Επιτροπή δημοσίευσε σχετικό έγγραφο εργασίας τον Ιούλιο⁴⁴.

Επίσης η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τις κοινωνικές πτυχές των δημόσιων συμβάσεων.

- Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου της Αλλαγής
- Συμβολή των κοινωνικών εταίρων στην υλοποίηση της στρατηγικής για την απασχόληση
- Προσαρμοστικότητα και εκσυγχρονισμός των εργασιακών σχέσεων σε σχέση με τη στρατηγική για την απασχόληση – δεύτερο στάδιο της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους που θα οδηγήσει σε διαπραγματεύσεις για την τηλεργασία - ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2001
- Αφερεγγυότητα – κοινή θέση Δεκέμβριος 2001⁴⁵
- Ανακοίνωση για τις κοινωνικές πτυχές των δημόσιων συμβάσεων⁴⁶

Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Το Πράσινο Βιβλίο για τη διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη είχε ως αποτέλεσμα να ξεκινήσει διάλογος και ανταλλαγή απόψεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το θέμα αυτό. Παρ' όλο που βασίζεται εξ ολοκλήρου σε εθελοντικές πρωτοβουλίες, οι επιχειρήσεις έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για την προώθηση και την αύξηση της κοινωνικής τους ευθύνης - προς τους εργαζομένους και το ευρύτερο περιβάλλον στο οποίο έχουν την έδρα τους. Πρόκειται για εξαιρετικής σημασίας ζήτημα για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την καλύτερη αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, ιδίως σε σχέση με τις απαιτήσεις των καταναλωτών.

- Πράσινο Βιβλίο για την εταιρική κοινωνική ευθύνη⁴⁷

3.3. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Στα συμπεράσματα του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, αναφέρει ρητώς ότι 'ο αριθμός των κατοίκων της Ένωσης που ζει κάτω του ορίου ένδειας και σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού είναι απαράδεκτος'. Επίσης ζήτησε να γίνουν αποφασιστικά βήματα

⁴⁴ SEC 2001 (1308) της 26/07/2001

⁴⁵ «Οικονομική συμμετοχή των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση»
COM(2000)832 of 15/01/2001

Προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη'
Γνώμη του ΕΚ σε 1η ανάγνωση στις 29/11/2001· συμφωνία ΕΚ και Συμβουλίου για κοινή θέση στις 03/12/2001

⁴⁶ COM 2001 (566) της 15/10/2001

'Το κοινοτικό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων και οι δυνατότητες ένταξης κοινωνικών πτυχών στις συμβάσεις αυτές'

⁴⁷ COM(2001)366 της 18/07/2001

'Πράσινο Βιβλίο: Προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (υποβάλλεται από την Επιτροπή)'
Ψήφισμα του Συμβουλίου της 03/12/2001

για την εξάλειψη της φτώχειας έως το 2010. Παρ' όλο που δεν έθεσε από κοινού συμφωνημένους ποσοτικούς στόχους, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας καθόρισε τα πρώτα μέτρα που θα πρέπει να καθοδηγούν τις προσπάθειες για την επιτάχυνση της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Δήλωσε επίσης ρητώς ότι 'η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού θα πρέπει να αποτελέσει την κατάλληλη βάση γι'αυτού του είδους τη συνεργασία στον τομέα των πολιτικών.

Στρατηγική για την κοινωνική ενσωμάτωση – η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού

Αξιοσημείωτη πρόοδος για το ζήτημα αυτό σημειώθηκε στο πλαίσιο της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε ό,τι αφορά τη δέσμευση να έχει υποβληθεί έως τον Ιούνιο του 2001 ένα εθνικό σχέδιο δράσης για τα επόμενα δύο χρόνια. Οι στρατηγικοί στόχοι στους οποίους ανταποκρίνονται αυτά τα σχέδια δράσης καθορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας⁴⁸. Ανταποκρίνονται στη σύνθετη και πολυδιάστατη φύση των φαινομένων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και κινητοποιούν ένα μεγάλο εύρος πολιτικών. Προσδιορίστηκαν τέσσερις βασικοί στόχοι:

- διευκόλυνση της συμμετοχής στην απασχόληση και πρόσβαση σε όλους τους πόρους, δικαιώματα, αγαθά και υπηρεσίες
- πρόληψη του κινδύνου αποκλεισμού
- αρωγή στις πλέον ευάλωτες ομάδες
- κινητοποίηση όλων των αρμόδιων φορέων

Η κοινή έκθεση για την κοινωνική ενσωμάτωση παρέχει μία σε βάθος ανάλυση της κατάστασης σε όλα τα κράτη μέλη, μια αξιολόγηση των σημαντικότερων προκλήσεων για το μέλλον και προσδιορισμό των καλών πρακτικών και των καινοτομικών προσεγγίσεων κοινού ενδιαφέροντος. Βάσει των εθνικών σχεδίων δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που υποβλήθηκαν από όλα τα κράτη μέλη τον Ιούνιο του 2001, και υπό το πρίσμα των τεσσάρων κοινών στόχων, η έκθεση είναι το πρώτο έγγραφο πολιτικής της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε ευρωπαϊκή κλίμακα και, συνεπώς, αποτελεί ορόσημο για την ενδυνάμωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Καταδεικνύει επίσης ότι είναι εφικτή η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού στον κοινωνικό τομέα και ότι η μέθοδος αξιολόγησης από ομότιμους ειδικούς έχει δυνατότητες για την πλήρη υλοποίηση αυτής της στρατηγικής.

Σημαντική πρόοδος έχει επίσης συντελεσθεί σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τελειοποίηση από κοινού καθορισμένων και συμφωνηθέντων δεικτών στον τομέα της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Επιπλέον, ένα πενταετές πρόγραμμα δράσης (2002-2006) θα προωθήσει τη βελτίωση της κατανόησης και της μέτρησης του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών και τη δικτύωση μεταξύ σχετικών οργανώσεων μέσω πολλών δράσεων για τις οποίες θα διατεθούν 75 εκατομμύρια ευρώ. Επίσης τέτοιες δράσεις θα διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων και άλλων συντελεστών που μπορούν να διαδραματίσουν σπουδαίο ρόλο στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής. Το πρόγραμμα δράσης προβλέπει

⁴⁸ Πολιτική συμφωνία του Συμβουλίου στις 17 Οκτωβρίου 2000.

πρωτοβουλία στον τομέα της πολιτικής που θα συμπληρώνει την επιστημονική έρευνα για τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική ενσωμάτωση, την οποία υποστηρίζει το πρόγραμμα κοινωνικο-οικονομικής έρευνας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Σημαντικά μέτρα

- Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού δρομολογήθηκε επιτυχώς στον τομέα της κοινωνικής ενσωμάτωσης·
- επίτευξη συμφωνίας επί κοινών δεικτών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας·
- κατάρτιση δεικτών που καθορίστηκαν από κοινού και συμφωνήθηκαν, υπό την αιγίδα της επιτροπής κοινωνικής προστασίας·
- προετοιμασία και υποβολή από όλα τα κράτη μέλη διετών εθνικών σχεδίων δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- κοινή έκθεση, της Επιτροπής και των κρατών μελών, για την κοινωνική ενσωμάτωση, όπου προσδιορίζονται καλές πρακτικές και καινοτομικές προσεγγίσεις κοινού ενδιαφέροντος⁴⁹
- απόφαση του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου για τη θέσπιση πενταετούς κοινοτικού προγράμματος δράσης κατά του κοινωνικού αποκλεισμού.⁵⁰

Πρόκειται για κάποια σημαντικά πρώτα βήματα αλλά πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες και θα απαιτηθούν περισσότερες προσπάθειες στον τομέα της πολιτικής τα προσεχή χρόνια για να περιοριστεί πραγματικά η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Το ψηφιακό χάσμα

Η πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας απαιτεί μέτρα που θα εξασφαλίζουν την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες. Τυχόν χάσμα στις ψηφιακές γνώσεις θα δημιουργήσει νέα εμπόδια στην πλήρη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και την κοινωνία. Από την άλλη πλευρά, οι τεχνολογίες της πληροφορίας παρέχουν δυνατότητες για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων. Εκτός από τις εργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και την ανοικτή μέθοδο συντονισμού για την κοινωνική ενσωμάτωση, το Συμβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για την ηλεκτρονική ένταξη (*e-inclusion*), επιταχύνοντας τις πολιτικές προσπάθειες και ανταποκρινόμενο στις προκλήσεις που προσδιόρισε η Επιτροπή στο έγγραφο της για τις δυνατότητες που έχει η κοινωνία της πληροφορίας να βοηθήσει στην κοινωνική ενσωμάτωση.

⁴⁹ COM(2001)565 της 10/10/2001
'Σχέδιο κοινής έκθεσης για την κοινωνική ενσωμάτωση'
Έκδοση από το Συμβούλιο στις 03/12/2001

⁵⁰ COM(2000)368 της 16/06/2000
'Απόφαση για τη θέσπιση ενός κοινοτικού προγράμματος δράσης για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού'
Απόφαση του ΕΚ σε 3η ανάγνωση στις 15/11/2001· απόφαση του Συμβουλίου σε 3η ανάγνωση στις 21/11/2001

Σημαντικά μέτρα

- Ανακοίνωση για την "eEurope 2002" - Συνέπειες και προτεραιότητες⁵¹
- Ηλεκτρονική ένταξη – Οι δυνατότητες που παρέχει η κοινωνία της πληροφορίας για την κοινωνική ενσωμάτωση στην Ευρώπη⁵²
- Ψήφισμα του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2001 για την "ηλεκτρονική ένταξη" – Αξιοποίηση των ευκαιριών της κοινωνίας της πληροφορίας για την κοινωνική ενσωμάτωση⁵³

Καταπολέμηση των διακρίσεων κάθε είδους

Η κοινωνική δικαιοσύνη απαιτεί σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων. Είναι δύο σημαντικότερες συνιστώσες για μια δίκαιη κοινωνία και για τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής έδωσε έμφαση στα σημεία αυτά, συγκεκριμένα θεσπίζοντας δεσμευτικά κοινά πρότυπα.

Πρόκειται για τις δύο οδηγίες που βασίζονται στο άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ – άρθρο κατά των διακρίσεων – οι οποίες πρέπει να έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως το 2003. Η αύξηση της συνειδητοποίησης και η ανάληψη συγκεκριμένης δράσης για την κατάργηση των διακρίσεων υποστηρίζεται από πρόγραμμα δράσης για το οποίο συμφώνησε το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, από το οποίο διατίθενται σχεδόν 100 εκατομμύρια ευρώ για περίοδο έξι ετών. Το πρόγραμμα αυτό βοηθά επίσης να εξασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Σημαντικά μέτρα

- Οδηγία για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξάρτητα από τη φυλετική ή εθνική τους καταγωγή⁵⁴
- Οδηγία για τη διαμόρφωση ενός γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα⁵⁵

⁵¹ COM(2001)140 της 13/03/2001
'eEurope 2000 – Συνέπειες και Προτεραιότητες. Ανακοίνωση προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001'

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 08/10/2001· ΕΕ C/2001/292/6 (18/10/2001)

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 06/12/2001

⁵² SEC(2001)1428 της 28/09/2001

'Ηλεκτρονική ένταξη – Οι δυνατότητες που παρέχει η κοινωνία της πληροφορίας για την κοινωνική ένταξη στην Ευρώπη'

⁵³ 'Ηλεκτρονική ένταξη' – Αξιοποίηση των ευκαιριών της κοινωνίας της πληροφορίας για την κοινωνική ένταξη'

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 08/10/2001

ΕΕ C/2001/292/02 (18/10/2001)

⁵⁴ COM(1999)566 της 24/11/1999

'Οδηγία περί της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξάρτητα από τη φυλετική ή εθνική τους καταγωγή'

Γνώμη του ΕΚ της 18/5/2000· επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 29/6/2000

ΕΕ L/2000/180/22 (19/07/2000)

⁵⁵ COM(1999)565 της 25/11/1999

- Απόφαση για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων⁵⁶

Πολιτική για την ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών

Εκτός από την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και την εστίασή της στην ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και τη στρατηγική για την κοινωνική ενσωμάτωση, αποφασιστικά βήματα έγιναν για την επέκταση του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης σε υπηκόους τρίτων χωρών, με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη νομική βάση της επέκτασης του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 σε αυτήν την κατηγορία προσώπων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν κάλεσε το Συμβούλιο να θεσπίσει τις αναγκαίες διατάξεις το συντομότερο δυνατό⁵⁷.

Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης πρόταση οδηγίας για τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τη μισθωτή απασχόληση και την άσκηση ανεξάρτητων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Σημαντικά μέτρα

- Συμφωνία επί της νομικής βάσης για την επέκταση του κανονισμού 1408/71 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης σε υπηκόους τρίτων χωρών⁵⁸.
- Πρόταση οδηγίας για τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τη μισθωτή απασχόληση και την άσκηση ανεξάρτητων οικονομικών δραστηριοτήτων.⁵⁹

Ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Για να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες και να προωθηθεί η ένταξη τους στην οικονομία και να ενισχυθούν οι δυνατότητες τους για πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία, το έτος 2003 κηρύσσεται Ευρωπαϊκό Έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η απόδοση μεγαλύτερης προσοχής στα άτομα με ειδικές ανάγκες και η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών θα αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο για την προώθηση των πολιτικών

⁵⁶ 'Οδηγία περί διαμόρφωσης γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα'

Γνώμη του ΕΚ στις 05/10/2000· επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 27/11/2000

EE L/2000/303/16 (02/12/2000)

COM(1999)567 της 25/11/1999

'Απόφαση για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων 2001-2006

Γνώμη του ΕΚ στις 05/10/2000· EE C/2001/178/253 (22/06/2001)

Επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 27/11/2000· EE L/2000/303/23 (02/12/2000)

⁵⁷ βλ. σημείο 29 των συμπερασμάτων της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λάακεν

⁵⁸ COM(1998)779 της 21/12/1998

'Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Επέκταση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 σε υπηκόους τρίτων χωρών = συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη νομική βάση'

Συμπεράσματα του Συμβουλίου (Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής) της 03/12/2001

⁵⁹ COM(2001)386 της 11/7/2001

'Προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τη μισθωτή απασχόληση και την άσκηση ανεξάρτητων οικονομικών δραστηριοτήτων'

μέτρων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και τις ανοικτές μεθόδους συντονισμού για την κοινωνική ενσωμάτωση.

Σημαντικό μέτρο

- Απόφαση για το Ευρωπαϊκό Έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες⁶⁰

Αποτελεσματικές συμπράξεις

Η καταπολέμηση της φτώχειας, του αποκλεισμού και των διακρίσεων είναι εξ ορισμού τομείς της πολιτικής όπου πρέπει να συμμετέχουν πλήρως πολλοί και διάφοροι συντελεστές για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των μέτρων. Υπ' αυτό το πρίσμα, πρόκειται για έναν τομέα όπου πρέπει να εφαρμόζεται η έννοια της καλύτερης διακυβέρνησης, με άξονα τη μεγαλύτερη συμμετοχή ευρέος φάσματος συντελεστών σε όλα τα επίπεδα και τον επιμερισμό των ευθυνών. Απαιτείται ανοικτό πνεύμα, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνέπεια και αίσθημα ευθύνης. Καταδεικνύει επίσης τη δέσμευση για σεβασμό των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων και παραδόσεων.

Η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών βασίζεται σε ένα ευρύ ορισμό και αγκαλιάζει ευρύ φάσμα συντελεστών, ιδίως τις ΜΚΟ, την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση, τις συνδικαλιστικές ενώσεις και τις οργανώσεις των εργοδοτών.

3.4. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Σχετικά επίσης με τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας προέβη σε ένα σημαντικό πολιτικό βήμα αποφασίζοντας ότι τα κοινά προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν καλύτερα μέσα από συνεργατικές προσπάθειες. Οι πολιτικοί προσανατολισμοί που διατυπώθηκαν στη Νίκαια τονίζουν ότι ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις για αλληλεγγύη, ιδίως σε ό,τι αφορά τη σύνταξη και την υγειονομική περίθαλψη αλλά και να συμβάλλει σε ένα κράτος πρόνοιας που θα ενθαρρύνει τη συμμετοχή στην απασχόληση.

Συνεργασία για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις

Το πρώτο ζήτημα αφορά τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Πρόκειται για έναν τομέα όπου ο εκσυγχρονισμός γίνεται επιτακτική ανάγκη λόγω της δημογραφικής γήρανσης και του αντικτύπου της στον λόγο εξάρτησης των ηλικιωμένων. Χωρίς τη λήψη μέτρων – ιδίως μέτρων που αποβλέπουν στην αύξηση της συμμετοχής στην απασχόληση, την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και στην προσαρμογή των συστημάτων κοινωνικής προστασίας – οι συντάξεις μπορεί να πάντουν να είναι οικονομικά βιώσιμες στο μέλλον και συνεπώς να μην είναι σε θέση να ικανοποιούν τους κοινωνικούς τους στόχους.

Παρά το ότι η μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ενταθεί – ιδίως μέσω της επιτροπής κοινωνικής προστασίας και έχει αξιοποιήσει τις εργασίες της επιτροπής οικονομικής πολιτικής και την ανάλυσή της για την προβολή του δημοσιονομικού αντίκτυπου της γήρανσης. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτενμποργκ δόθηκε έμφαση στις

⁶⁰ COM(2001)271 της 29/05/2001
'Ευρωπαϊκό Έτος των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες 2003'
Γνώμη του ΕΚ στις 15/11/2001· επίσημη έκδοση από το Συμβούλιο στις 03/12/2001

δυνατότητες που προσφέρει η ανοικτή μέθοδος συντονισμού και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν συμφώνησε επί των στόχων στους οποίους πρέπει να εστιάζονται οι εθνικές εκθέσεις.

Οι κοινοί στόχοι για βιώσιμα συνταξιοδοτικά συστήματα τονίζουν την ανάγκη της διατήρησης επαρκών συντάξεων και της αλληλεγγύης, την ανάγκη να εξασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα μέσω υψηλού ποσοστού απασχόλησης, χρηστής διαχείρισης των δημοσιονομικών και κατάλληλων μεταρρυθμίσεων στις συντάξεις αλλά και την ανάγκη να εκσυγχρονιστούν τα συστήματα ώστε να αντανακλούν τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και των ατόμων.

Σημαντικά μέτρα

- Ανακοίνωση για τη μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας από μακροπρόθεσμη σκοπιά⁶¹
- Ανακοίνωση για την υποστήριξη εθνικών στρατηγικών για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις⁶²
- Εισηγήσεις της επιτροπής κοινωνικής προστασίας και της επιτροπής οικονομικής πολιτικής που εξετάζουν τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της δημογραφικής γήρανσης - και μέσω μιας κοινής έκθεσης - και προωθούν τη συνεργασία για ασφαλείας και βιώσιμες συντάξεις
- Οι στόχοι για μια ανοικτή μέθοδο συντονισμού για τις συντάξεις καθορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν

Υγεία

Το χρονοδιάγραμμα στην ατζέντα κοινωνικής πολιτικής για συγκεκριμένη δράση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης είναι το 2003⁶³. Η Επιτροπή έχει προετοιμάσει το έδαφος για το έργο αυτό υποβάλλοντας ανακοίνωση για το μέλλον της υγειονομικής περίθαλψης και της μέριμνας για τους ηλικιωμένους, ιδίως σε ό,τι αφορά τη δημογραφική γήρανση⁶⁴.

Στην ανακοίνωση διερευνάται η νομική βάση για τη συνεργασία στη Συνθήκη και άλλα μέρη του κοινοτικού κεκτημένου και τονίζεται ότι τα εθνικά συστήματα αντιμετωπίζουν κοινά

⁶¹ COM(2000)622 της 11/10/2000
'Η μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας από μακροπρόθεσμη σκοπιά: ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις'

⁶² Ψήφισμα του ΕΚ της 17/05/2001
COM(2001)362 της 03/07/2001
'Υποστήριξη εθνικών στρατηγικών για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης'

⁶³ COM(2000)285 της 16/05/2000
«Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για τη στρατηγική για την υγεία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» (285-1)
«Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας (2001-2006)» (285-2)

⁶⁴ COM(2001)723 της 05/12/2001
'Το μέλλον της υγειονομικής περίθαλψης και της μέριμνας για τους ηλικιωμένους: εξασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης, της ποιότητας και της οικονομικής βιωσιμότητας'

προβλήματα, π.χ. τη γήρανση, τις τεχνικές καινοτομίες και νέες απαιτήσεις των πολιτών, όπως βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και καλύτερη ενημέρωση. Στην ανακοίνωση προσδιορίζονται τρεις μακροπρόθεσμοι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν ταυτόχρονα:

- Να εξασφαλιστεί ότι όλοι έχουν πρόσβαση στην περίθαλψη
- Να βελτιωθεί η ποιότητα των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης
- Να διατηρηθεί η οικονομική βιωσιμότητα των συστημάτων περίθαλψης

Η ανακοίνωση αυτή θα βοηθήσει στη σύνταξη των κοινών εκθέσεων προόδου για τους *προσανατολισμούς στον τομέα της υγείας και της φροντίδας των ηλικιωμένων* τις οποίες θα υποβάλει η επιτροπή κοινωνικής προστασίας και η επιτροπή οικονομικής πολιτικής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.

Οι εργασίες στον τομέα αυτό πρέπει να εξεταστούν σε σχέση με την κοινοτική στρατηγική για την υγεία.

3.5. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές

Η προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζεται σε δύο άξονες: την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου πρέπει να γίνει κεντρικό στοιχείο σε όλους τους τομείς πολιτικής - και να αναπροσαρμοστούν οι πολιτικές όπου χρειάζεται. Η προώθηση της ισότητας των φύλων δεν βασίζεται μόνο σε δικαιώματα αλλά είναι μία σημαντική συνιστώσα για την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής προόδου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έχει κεντρική θέση στη στρατηγική για την απασχόληση και περιέχεται στη στρατηγική για την ενσωμάτωση. Ο γενικός στόχος είναι η προαγωγή της πλήρους συμμετοχής των γυναικών στην οικονομική, επιστημονική, κοινωνική και πολιτειακή ζωή.

Μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της προόδου στον τομέα της ισότητας των φύλων περιέχεται στην ετήσια έκθεση που αποτέλεσε τη βάση για το πρώτο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών για κάθε υπηρεσία της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση της στρατηγικής-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων⁶⁵. Επίσης σε μια ανακοίνωση για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην κοινοτική συνεργασία για την ανάπτυξη παρουσιάστηκαν οι τρόποι με τους οποίους η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου λειτουργεί σε άλλους τομείς πολιτικής⁶⁶.

Δεσμευτικά μέτρα κατά των διακρίσεων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις για την αναθεώρηση της οδηγίας 76/207 περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης

⁶⁵ SEC(2001)382 της 02/03/2001
'Πρόγραμμα εργασιών 2001 για κάθε υπηρεσία της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση της στρατηγικής-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων'
Ψήφισμα του ΕΚ της 03/07/2001

⁶⁶ COM(2001)295 της 21/06/2001
'Πρόγραμμα δράσης για την ενσωμάτωση των θεμάτων που αφορούν την ισότητα των δύο φύλων στην κοινοτική συνεργασία για την ανάπτυξη'
Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 08/11/2001

ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση, την προαγωγή και τις συνθήκες εργασίας. Το Συμβούλιο υιοθέτησε κοινή θέση τον Ιούλιο του 2001 και το ΕΚ γνωμοδότησε σε δεύτερη ανάγνωση τον Οκτώβριο· θα ακολουθήσει δε η διαδικασία της συνδιαλλαγής μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων ώστε να ληφθεί απόφαση το πρώτο ήμισυ του 2002.

Αύξηση της ευαισθητοποίησης

Για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την ανταλλαγή καλών πρακτικών σημαντικό είναι το πρόγραμμα δράσης που αποτελεί μέρος της στρατηγικής-πλαίσιου για την ισότητα των φύλων. Το έτος 2001 επίκεντρο είναι η διαφορά στις αμοιβές μεταξύ των φύλων και η εξεύρεση τρόπων για τη μείωση της διαφοράς και την οριστική εξάλειψή της⁶⁷.

Έχει αρχίσει μία μελέτη σκοπιμότητας για την ίδρυση ενός ευρωπαϊκού ινστιτούτου για τα φύλα.

Ιση αμοιβή

Η ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας είναι θεμελιώδης αρχή της Συνθήκης. Είναι επίσης η πλέον ευδιάκριτη πτυχή της διακριτικής μεταχείρισης στην Ευρώπη σήμερα. Το ζήτημα αυτό επιλέχθηκε ως προτεραιότητα για το 2001 στο πρόγραμμα ισότητας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε το ζήτημα της διαφοράς στις αμοιβές μεταξύ των φύλων τον Μάρτιο του 2001 και επεσήμανε την ανάγκη να υπάρξουν δείκτες μέτρησης της προόδου. Χάρη στη συμπερίληψη του ζητήματος της ποιότητας στην εργασία και την εμπειρία από τη διαδικασία για την απασχόληση, προστέθηκε ο δείκτης της 'μη προσαρμοσμένης' διαφοράς στις αμοιβές μεταξύ των φύλων, ως διαρθρωτικός δείκτης για τη μέτρηση της προόδου ως προς τη στρατηγική της Λισσαβώνας. Στην πρόοδο των εργασιών συνετέλεσε η έκθεση ίδιας πρωτοβουλίας του Κοινοβουλίου για την 'ιση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας', που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2001 και ακολούθως εγκρίθηκαν 9 δείκτες για τη διαφορά στις αμοιβές από το Συμβούλιο, σε συνέχεια της πλατφόρμας του Πεκίνου.

Συνδυασμός επαγγελματικού και οικογενειακού βίου

Πρόκειται για έναν τομέα πολιτικής με τον οποίο ασχολείται ιδιαίτερα η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, ιδίως ο άξονας "ίσες ευκαιρίες". Ωστόσο, ο συνδυασμός αυτός διευκολύνεται από την υπάρχουσα νομοθεσία για τη γονική άδεια επί της οποίας η Επιτροπή ετοιμάζει σχετική έκθεση.

Σημαντικά μέτρα

- Ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής
- Ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2000⁶⁸

⁶⁷ COM(2001)119 της 02/03/2001
'Στρατηγική-πλαίσιο σχετικά με την ισότητα των φύλων - Πρόγραμμα εργασίας για το 2001
Ψήφισμα του ΕΚ της 03/07/2001

⁶⁸ COM(2001)179 της 02/04/2001
'Ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2000'

- Αντιμετώπιση της διαφοράς στις αμοιβές μεταξύ των φύλων: έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας του ΕΚ⁶⁹, το πρόγραμμα δράσης για την ισότητα των φύλων, οι διαρθρωτικοί δείκτες που συνοδεύουν τη στρατηγική της Λισσαβώνας
- Ενδυνάμωση του άξονα "ίσες ευκαιρίες" της στρατηγικής για την απασχόληση
- Πρόοδος στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση, την προαγωγή και τις συνθήκες εργασίας.

3.6. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διεύρυνση

Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής περιέλαβε ορισμένα μέτρα που αναμένεται να συμβάλουν στην προετοιμασία της διεύρυνσης της Ένωσης υπό συνθήκες ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα της απασχόλησης και τον κοινωνικό τομέα είναι μία σημαντική πτυχή της προετοιμασίας για τη διεύρυνση. Στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής, εξίσου σημαντικό είναι να βοηθήσουμε τις υποψήφιες χώρες να εξασφαλίσουν ότι, αφού γίνουν μέλη της ΕΕ, θα μπορούν να συμμετέχουν αμέσως και πλήρως στις υφιστάμενες πολιτικές διεργασίες. Αυτό δεν ισχύει μόνο για τις πολιτικές διεργασίες που αφορούν την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση αλλά συνεπάγεται επίσης ότι οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΜΚΟ θα μπορούν να συμμετέχουν στη χάραξη πολιτικής και στην υλοποίησή της. Το έργο αυτό ουσιαστικά διεκπεραιώνεται με διμερείς επαφές, κοινές εκδηλώσεις και την από κοινού σύνταξη εγγράφων.

Η στρατηγική για την απασχόληση είναι επίσης αισθητή στην κοινή αξιολόγηση των πολιτικών προτεραιοτήτων για την απασχόληση που υπέγραψε η Επιτροπή με την κάθε υποψήφια χώρα. Στα τέλη του 2001, είχαν υπογραφεί κοινές αξιολογήσεις με την Τσεχία, τη Σλοβενία, την Πολωνία, την Εσθονία, τη Μάλτα, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και την Κύπρο. Η Επιτροπή ετοιμάζει επίσης προτάσεις για την ανάπτυξη της συνεργασίας με τις υποψήφιες χώρες για την κοινωνική ενσωμάτωση. Για να μπορέσουν οι κοινωνικοί εταίροι των υποψήφιων χωρών να ετοιμαστούν για την ένταξη και να ενισχυθούν οι δομές των κοινωνικών εταίρων, η Επιτροπή υποστηρίζει σχετικές πρωτοβουλίες των κοινωνικών εταίρων.

Έχουν ληφθεί μέτρα για την προετοιμασία των υποψήφιων χωρών ώστε να συμμετάσχουν στα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση για τον αντίκτυπο της διεύρυνσης σε περιοχές που συνορεύουν με τις υποψήφιες χώρες.

Σημαντικά μέτρα

- Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το κοινοτικό κεκτημένο συνεχίζεται
- Κοινές αξιολογήσεις για τις πολιτικές προτεραιότητες στον τομέα της απασχόλησης
- Διμερείς επαφές και κοινές εκδηλώσεις για τη στήριξη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων

⁶⁹ Έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας του ΕΚ Α5/2001/275 της 11/07/2001
'Ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας'

- Στήριξη της κοινωνίας των πολιτών
- Προετοιμασία για τη συμμετοχή στο ΕΚΤ
- Ανακοίνωση για την κοινοτική δράση στις παραμεθόριες περιοχές⁷⁰

Διεθνής συνεργασία

Η Επιτροπή υπέβαλε εισήγηση στην παγκόσμια διάσκεψη του Durban κατά του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας και της σχετιζόμενης αδιαλλαξίας. Παρουσίασε επίσης ανακοίνωση για τους βασικούς κανόνες εργασίας και τη βελτίωση της διακυβέρνησης στον κοινωνικό τομέα στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Σημαντική επίσης, στο πλαίσιο αυτό, είναι η ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της Επιτροπής και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας τον Μάιο του 2001. Κατά την 4η Υπουργική Διάσκεψη του ΠΟΕ, τον Νοέμβριο του 2001, τα μέλη του ΠΟΕ επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους ως προς τους βασικούς κανόνες εργασίας και τη συνεργασία μεταξύ των γραμματειών της ΔΟΕ και του ΠΟΕ. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα θα ενθαρρύνει τη γραμματεία του ΠΟΕ ώστε να αναλάβει ενεργό ρόλο και η συνεργασία της Επιτροπής με τη ΔΟΕ θα ενισχυθεί μετά τα συμπεράσματα της διάσκεψης στη Doha.

Αναφορικά με τις γυναίκες στις μεσογειακές χώρες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης.

Για τη μεγαλύτερη προβολή της εξωτερικής διάστασης της κοινωνικής πολιτικής της, η Επιτροπή διοργάνωσε τον Νοέμβριο του 2001 διάσκεψη με θέμα "Η ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα και οι διεθνείς εταίροι της ΕΕ".

Σημαντικά μέτρα

- Ανακοίνωση για τη διάσκεψη κατά του ρατσισμού του Durban⁷¹
- Ανακοίνωση για τους βασικούς κανόνες εργασίας⁷²
- Ψήφισμα του ΕΚ για τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης για τις γυναίκες μετανάστριες από τις μεσογειακές χώρες⁷³

⁷⁰ COM(2001)437 της 25/07/2001
'Ο αντίκτυπος της διεύρυνσης στις περιοχές που συνορεύουν με υποψήφιες χώρες - Κοινοτική δράση για τις παραμεθόριες περιοχές'

⁷¹ COM(2001)291 της 01/06/2001
'Συμβολή στην παγκόσμια διάσκεψη κατά του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας και της σχετιζόμενης μισαλλοδοξίας (Durban, Νότιος Αφρική, 31 Αυγούστου - 7 Σεπτεμβρίου 2001)' Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 16/07/2001

⁷² COM(2001)416 της 18/07/2001
'Προαγωγή βασικών κανόνων εργασίας και βελτίωση της κοινωνικής διαχείρισης στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης'

⁷³ Ψήφισμα του Συμβουλίου της 03/12/2001
'Οι συνέπειες της παγκοσμιοποίησης για τις γυναίκες μετανάστριες από τις μεσογειακές χώρες'

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η ημερήσια διάταξη, στο σύνολο της, βρίσκεται σε καλή πορεία ως προς τη μετουσίωση των δεσμεύσεων σε συγκεκριμένες πράξεις. Όλα τα νέα θέματα που η Επιτροπή είχε εξαγγείλει ότι θα εξετάσει πριν από τα τέλη του 2001 έχουν δρομολογηθεί.

Η υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής είναι ένα σαφές παράδειγμα της νέας και βελτιωμένης διακυβέρνησης που δείχνει πώς μπορούν στην πράξη οι δημόσιες αρχές σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μαζί με τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών, να εργαστούν αποτελεσματικά για την πραγματοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Αυτό συνδέεται στενά με τη χρήση του κατάλληλου συνδυασμού εργαλείων πολιτικής.

Οι αγορές εργασίας μεταρρυθμίζονται μέσω της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Αυτή ενισχύεται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, ιδίως με επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεχίζουν τις διαπραγματεύσεις για μια σειρά νομοθετικών προτάσεων σε τομείς όπως η υγεία και η ασφάλεια στο χώρο εργασίας, η συμμετοχή των εργαζομένων και η ίση μεταχείριση μεταξύ γυναικών και ανδρών. Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού καταλήγει σε συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η μεταρρύθμιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως των συντάξεων, γίνεται για την επίτευξη τόσο κοινωνικών όσο και οικονομικών στόχων με τρόπο βιώσιμο. Οι διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων θα βελτιώσουν την ευελιξία και την ασφάλεια σε συνάρτηση με τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, ιδίως με την τηλεργασία. Τα προγράμματα δράσης κατά των διακρίσεων, για τις ίσες ευκαιρίες και την κοινωνική ενσωμάτωση όχι μόνο διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών αλλά έχουν επίσης λειτουργικό ρόλο στην εμπλοκή όλων των συντελεστών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ σε επίπεδο ΕΕ στα πεδία αυτά. Η ενθάρρυνση εθελοντικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων για την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης εξετάστηκε στο Πράσινο Βιβλίο για την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Όσο για το μέλλον, υπάρχουν αρκετές σημαντικές νέες πρωτοβουλίες που θα δρομολογηθούν το 2002. Κύριος στόχος είναι να συνεχισθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προβλέπονταν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας και περιελήφθησαν στην ατζέντα κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο των διαφόρων διεργασιών και πολιτικών, ακόμα και εισάγοντας νέες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων. Αυτό θα αντανakλά τη δυναμική και ευέλικτη φύση της ατζέντας.

→ Στο μέτωπο της **απασχόλησης**, οι πρωτοβουλίες-κλειδιά θα αφορούν:

- Την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των πρώτων πέντε ετών υλοποίησης της διεργασίας του Λουξεμβούργου, με την έκδοση ανακοίνωσης που θα αποτελέσει τη βάση για τη δέσμη μέτρων για την απασχόληση το 2002
- Κοινή έκθεση Επιτροπής/Συμβουλίου για την αύξηση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και την προώθηση της παράτασης του επαγγελματικού βίου, σε συνέχεια αιτήματος της συνόδου κορυφής στη Στοκχόλμη
- Παρουσίαση, πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, σχεδίου δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα. Ένα νέο μέτρο-κλειδί θα μπορούσε να είναι η προετοιμασία μιας ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης υγείας στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την κινητικότητα. Αυτό θα είναι πολύ σημαντικό για τη βελτίωση της ελεύθερης

κυκλοφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα στηρίζει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Αργότερα, εντός του έτους, θα υποβληθεί πρόταση για την αναθεώρηση της νομικής βάσης του EURES.

- Παρουσίαση, το 2003, ανακοίνωσης για την ενσωμάτωση της διάστασης της απασχόλησης στις άλλες κοινοτικές πολιτικές.

→ Για τις **αλλαγές** και το εργασιακό περιβάλλον,

- η δυναμική και ευέλικτη φύση της απζέντας θα αντανakλάται σε μια νέα πρωτοβουλία για την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αλλαγών και την ανάγκη για μια νέα εστίαση στις κοινωνικές πτυχές της εταιρικής αναδιάρθρωσης. Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ κοινωνικών εταίρων ώστε να εντοπιστούν και να αναπτυχθούν βέλτιστες πρακτικές για την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αναδιαρθρώσεων. Ο στόχος της νέας εστίασης θα είναι η διευκόλυνση της βελτίωσης της οικονομίας και η συμβολή στη δημιουργία ενός κλίματος μέσα στο οποίο η οικονομική ανάκαμψη θα οδηγήσει γρηγορότερα και καλύτερα στη δημιουργία περισσότερων καθαρών θέσεων εργασίας. Για να γίνει η οικονομία της Ευρώπης η πλέον ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο έως το 2010 θα απαιτηθούν μέτρα που θα διευκολύνουν τον συνδυασμό των βραχυπρόθεσμων στόχων με τους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει στις αρχές του 2002 νέα στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια.
- Βάσει τη κοινής δήλωσης των κοινωνικών εταίρων στο Λάακεν, ο ανανεωμένος κοινωνικός διάλογος, σε συσχέτιση με το οικονομικό πλαίσιο, θα μπορούσε να περιλαμβάνει και:
 - τη σύναψη νέων "εθελοντικών συμφωνιών" για τη διά βίου μάθηση και την τηλεργασία·
 - την ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού, ιδίως στη στρατηγική για την απασχόληση·
 - την ενδυνάμωση του τομεακού κοινωνικού διαλόγου σε σχέση με τις οικονομικές εξελίξεις·
 - την προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης με ένα πλαίσιο αναφοράς για τις μελλοντικές εξελίξεις, αξιοποιώντας μια νέα ανακοίνωση για την εταιρική κοινωνική ευθύνη.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει επίσης πριν από το καλοκαίρι του 2002 ανακοίνωση για τον κοινωνικό διάλογο με πρόταση για μια νέα επιτροπή συναινετικών διαδικασιών.
- Επιπλέον, η Επιτροπή θα δρομολογήσει το δεύτερο στάδιο των διαβουλεύσεων για την προστασία των δεδομένων των εργαζομένων το πρώτο εξάμηνο του 2002. Επίσης θα υποβάλει ανακοίνωση και σχέδιο δράσης για την οικονομική συμμετοχή των εργαζομένων.

- Σε ό,τι αφορά τη νομοθεσία, η Επιτροπή θα υποβάλει στις αρχές του 2002 πρόταση οδηγίας για την προσωρινή εργασία μέσω πρακτορείων. Επίσης θα επανεξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης της οδηγίας για τις ευρωπαϊκές επιτροπής επιχείρησης.

→ Σε ό,τι αφορά την **κοινωνική ενσωμάτωση**,

- ο καθορισμός συγκεκριμένων μακροπρόθεσμων στόχων για την Ένωση, υπό το φως της δέσμευσης της Λισσαβώνας για αποφασιστικά μέτρα για την εξάλειψη της φτώχειας έως το 2010, μέσω της αξιοποίησης της εγκριθείσας έκθεσης για τους δείκτες της κοινωνικής ενσωμάτωσης, θα αποτελέσει σημαντική πρωτοβουλία στο πλαίσιο του αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Γενικά, ωστόσο, το 2002 θα πρέπει να είναι έτος εδραίωσης της νεοσύστατης διεργασίας για την ενσωμάτωση. Θα είναι επίσης και το έτος έναρξης της υλοποίησης του προγράμματος δράσης.
- Επιπλέον, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Έτους των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

→ Σε ό,τι αφορά τον εκσυγχρονισμό της **κοινωνικής προστασίας**,

- αναμένεται να έχουν χαραχθεί οι πρώτες εθνικές στρατηγικές για τις συντάξεις πριν από τον Σεπτέμβριο του 2002, και προγραμματίζεται μία πρώτη κοινή έκθεση Επιτροπής/Συμβουλίου για τον Δεκέμβριο·
- επίσης, για την υγειονομική περίθαλψη και τη μέριμνα των ηλικιωμένων, θα υποβληθεί μία αρχική έκθεση πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.

→ Ο συνδυασμός των διαθέσιμων μέσων θα αξιοποιηθεί το 2002 για την ενίσχυση της **ισότητας των φύλων** με

- πρόταση οδηγίας, δυνάμει του άρθρου 13 της συνθήκης ΕΚ για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου σε τομείς εκτός της απασχόλησης και της επαγγελματικής δραστηριότητας·
- πολιτική πρωτοβουλία για την ισότητα των φύλων στις εξωτερικές σχέσεις·
- συγκέντρωση των προσπαθειών στο θέμα του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση στον άξονα "ίσες ευκαιρίες"
- το πρόγραμμα δράσης στον τομέα της γονικής άδειας για το οποίο η Επιτροπή ετοιμάζει έκθεση.
- Διάσκεψη για τη βία με θύμα τις γυναίκες

→ Σε ό,τι αφορά τη **διεύρυνση και τις εξωτερικές σχέσεις**,

- Η συνεργασία με τις υποψήφιες χώρες θα ενταθεί και η ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το 2003 θα αναφέρεται στην πρόοδο που έχει συντελεστεί στον τομέα της απασχόλησης και τους κοινωνικούς τομείς.

- Στο πλαίσιο της **προενταξιακής στρατηγικής** πρέπει να δοθεί έμφαση στα προπαρασκευαστικά μέτρα για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των υποψήφιων χωρών στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης, καθώς και η προοδευτική συμμετοχή των υποψήφιων χωρών στα κοινωνικά προγράμματα και στα προγράμματα για την απασχόληση.
- Σχετικά με τις διεθνείς δραστηριότητες συνεργασίας, η Επιτροπή θα διοργανώσει στις αρχές του 2002 εκδηλώσεις με θέμα 'Δεξιότητες και κινητικότητα' από κοινού με τις ΗΠΑ και με θέμα 'Εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας' από κοινού με την Ιαπωνία.
- Η παράταση του επαγγελματικού βίου θα είναι το κεντρικό θέμα παγκόσμιας διάσκεψης για τη γήρανση στη Μαδρίτη και στην ομάδα G-8 στο Μόντρεαλ τον Απρίλιο του 2002.
- Μέσω της συνεργασίας με τη ΔΟΕ, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στους κανόνες εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συνέχειας που θα δοθεί στην ανακοίνωση για τους βασικούς κανόνες εργασίας.

Επίσης για το 2002, η ατζέντα θα δώσει ένα καλό παράδειγμα για πώς μπορούν να συνδυαστούν όλα τα κοινοτικά μέσα για την επίτευξη στρατηγικών στόχων. Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού, η νομοθεσία, ο κοινωνικός διάλογος, η οικονομική ενίσχυση μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, τα ευρωπαϊκά προγράμματα στήριξης, όλα μαζί είναι προσανατολισμένα στην επίτευξη των στόχων της οικονομικής και κοινωνικής προόδου.

Ωστόσο, η επιτυχία της υλοποίησής της θα εξαρτηθεί πλήρως από τη βούληση όλων των συντελεστών να αναλάβουν το μερίδιο της ευθύνης τους.